UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor, Coordinatus, Seu Omnes ...

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

295. An consuetudines laicorum, & Clericorum mistæ sint validæ, etiam si sint contra libertatem Ecclesiasticam? Ex part. 4. tr. 1. res. 69.

urn:nbn:de:hbz:466:1-76442

Visual Library

Trident. *cap.8.ſeſſ.24. de reform. matrim.* ſtatutis procedere, nam per illud decretum non tolluntur aliæ pœnæ à iure communi, vel ſtatutis ſynodalibus contra concubinarios ſtatutæ. Ita ille, qui etiam teſtatur, ita declaraſſe, vt viſum eſt ſuprà ſacram Congreg. Concilij. Non eſt igitur audiendus Zerola *in praxi Epiſcop.1. verb. Concubinarij, §. ad primum videtur.* Grilenzonius *conſ.79. num.2.* & Riccius *in praxi tom.1. reſol.*319. Poteſt enim, vt dictum eſt, Epiſcopus damnare laicum concubinarium in pecunia, exilio, reclusione, vel aliis pœnis, ſine quo præcedat trina monitio. Vnde in Synodo Diœc. III. Emin. Domini mei Card. ab Auria, me etiam interueniente tanquam examinatore ſynodali, *part.5.c.2.n.*8. poſt aliqua ſic ſtatutum fuit: Quamobrem hoc ſynodali decreto ſtatuitur, vt nemini cuiuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis fuerit, nullo obtentu, nec vllo vnquam tempore liceat in propria, vel aliena domo concubinas alere, aut retinere, qui ſecus fecerint, annuo carcere, & vnciis XXV. mulctentur. quæ pecunia in pios vſus Archiepiſcopi iudicio conferetur: quòd ſi contigerit huiuſmodi homines excommunicatione feriendos eſſe, id vtique fiet iuxta formam à ſancta Tridentina Synodo præfinitam. Hæc ibi. Vnde ex ſupradictis manifeſtè apparet, non poſſe miniſtros laicos prohibere ne Miniſtri Curiæ Epiſcopalis viſitent loca, & domos meretricum: nam licèt concubinatus non ſit delictum merè Eccleſiaſticum, vt volunt aliqui, ſaltem eſt delictum mixti fori, ergo neceſſariò ſequitur poſſe Miniſtros Eccleſiaſticos meretricum domus inuiſere.

RESOL. CCXCIV.

An iudex laicus poſſit ſtatuere, ne concubinæ teneantur pro furtis ab ipſis concubinis factis, etiam ſi hoc extendat ad concubinas Clericorum?

Et infertur, quod lex, vel ſtatutum, ſi tollat Clericis id, quod de iure communi eis competit, eſt contra Immunitatem Eccleſiaſticam? Ex part.4. tract.2. Reſolut.11.

Sup. hoc ſupra in Reſ. 209.§.1.& in Reſ.198. §. vlt. ad med. & in Reſol. 294. §. Sed ha. poſt medium, & in Reſol.211. & 214.§. Confirmatur, & ſeq. & in Reſol. §.2. circa med. à verſ. ſupponendum.

§.1. AFfirmatiuè reſpondet Pereira *do manu Regia part.2.cap.75.n.1.* Ratio eſt, quia talis lex deteſtari intendit concubinatum, illúmque à ſua Republica penitus exterminare, vnde hac prohibitione deterriti concubinarij reſipiſcant, licèt per accidens ſit vt exinde concubinæ furandi licentiam arripiant impunè, quod lex non intendit, nec legi tribuendum eſt peccatum, quod ſubditus ex ſua malitia occaſione legis aliàs iuſtè accipit ex ſe ipſa. Et hæc lex eſt communis tam laicis, quàm Clericis: ergo, &c. Ita Pereira *loc. cit.*

2. Sed hæc opinio mihi non placet. nam, vt docet Bertran. de Gueuara *in propugn. Eccleſ. aſſer.1. §.5.n.25.* Aponte *in reſpon. pro cenſ. Pauli V. fol. mihi* 71. doctus & nunquam ſatis laudatus Præſes Valenzuela *in defenſ. monitorij Pauli V. part.1. num.55.* Maynardus *de priuileg. Eccleſ. part.1. art.1. num.24.* Butrius *in capite cùm terra. de elect. num.* 6. Felinus *in capite Eccleſia S. Maria num.*69. Imola *num.*11. Decius *n.3. de conſtit.* & alij penes ipſos, lex, ſeu ſtatutum ſi tollat Clericis id, quod de iure communi eis competebat, eſt contra immunitatem Eccleſiaſticam: ſed de iure communi competit omnibus actio furti, quæ per hanc legem Clericis denegatur: ergo, &c. Nec valet dicere cum Pereira, quòd iſta lex etiam hanc actionem furti denegat laicis, & quòd fertur propter bonum commune: nam ſi hoc axioma eſſet verum, omnes leges comprehenderent Clericos, quia feruntur propter publicam vtilitatem, & ſunt generales: ſed publica vtilitas non confert iuriſdictionem laicis vt poſſint ſtatuere aliquid præiudiciale Eccleſiaſticis, vt patet ex ſacris Canonibus, & communi DD. ſententia, & tradit Surdus *vol. 3. conſil.* 302. & *volum.1. conſilio ſecundo.* Angelus *verb. immunitas, numero trigeſimo ſeptimo*, Martha *part. 4. centur. 1. caſ.1.* & alij.

RESOL. CCXCV.

An conſuetudines laicorum & Clericorum mixtæ ſint validæ, etiam ſi ſint contra libertatem Eccleſiaſticam? Ex part.4. tract.1. Reſ.69.

§.1. VIdetur affirmatiuè reſpondendum, per ea, quæ adducunt Collegium Bononienſe *in reſponſ. pro libert. Eccleſ. num.*28. Maynardus *de priuileg. Eccleſ. part.2. artic. 22. num.*88. Surdus *conſi.2. volum.2.* Tiraquellus *de retractat. lignag. §. 1. gloſſ.8. num.* 173. qui hoc pacto defendunt quandam conſuetudinem vt monaſteria non ſuccedant, de qua conſuetudine teſtatur Peregrinus *in tractatu variar. libro ſexto, numero ſeptuageſimo ſeptimo*, Guilielmus de Benedictis *in capite Raynutius, verb. & vxorem, ducenteſimo vigeſimo quinto, de teſtament.* Boërius *deciſ.*754. *num.*8. Rebuffus *conſil.*173. *num.*11. & 12. & hoc etiam ſeruari Ferrariæ teſtatur Riminaldus *conſil.*85. *num.*38.

Sup. hoc ſupra in Reſ.2. §. Sed dicet. & ſignanter ad med. & in reſ.13. §. vlt. & in Reſ.37. §. penult. & in Reſ. 256. curſim in §. vlt. & infra in Reſ. 335. §. vlt. & in tom. 6. tr. 2. Reſ. 23. §.1. à princ. & in tom. 4. tr. 6. Reſ.59. §.2. à lin.6.

2. Sed P. Suarez contra Regem Angliæ *lib. 4. cap.32. num.19.* docet quòd cùm dicitur conſuetudo mixta, poſſe operari in rebus, vel perſonis Eccleſiaſticis, intelligendum eſt de conſuetudine, quæ non præiudicat ſacris Canonibus; vel ſi præiudicat, in illam Pontifex conſentiat, ſaltem tacitè, vnde res eſt periculoſa, & ideo vbi vigent tales conſuetudines, videant illi, ad quos ſpectat an habeant ſupradictas conditiones.

RESOL. CCXCVI.

An iudex Eccleſiaſticus poſſit incidenter cognoſcere de rebus temporalibus, ſeu prophanis, & è contra iudices laici de rebus ſpiritualibus, & Eccleſiaſticis? Ex part.1. tract.2. Reſ.111. aliàs 110.

§.1. DIfficilis eſt iſta quæſtio, & non ſemel in praxi occurrens ad quam Chriſtophorus de Anguiano *in tract. de legib. tom.1. lib.21. contr.22. nu.21.* & 25. duabus concluſionibus reſpondet, quarum prior ſic habet:

Sup. hoc ſupra lege doctrinam Reſol.48.

[Laici Magiſtratus de rebus Eccleſiaſticis omnimodo prohibentur cognoſcere, & ſuper eis, neque principaliter, neque incidenter iudicare poſſunt.

2. Secunda concluſio: Prælati, ſiue iudices Eccleſiaſtici, licèt non magis poſſint cognoſcere de cauſis profanis inter ſæculares, quam laici, reſpectu cauſarum Eccleſiaſticarum; nihilominus tamen, quia ſolummodò incompetentes ſunt, non incapaces erga tales cauſas, ſi eas contingat incidere, rectè poterunt per incidentiam ſæcularem iuriſdictionem in laicos exercere.] Ita ille. Ratio igitur, quare laicus non poteſt, etiam incidenter, cognoſcere cauſam Eccleſiaſticam, eſt, quia non ſolùm circa illam eſt Iudex incompetens, ſed etiam incapax; Eccleſiaſticus verò poteſt incidenter de cauſa profana cognoſcere,